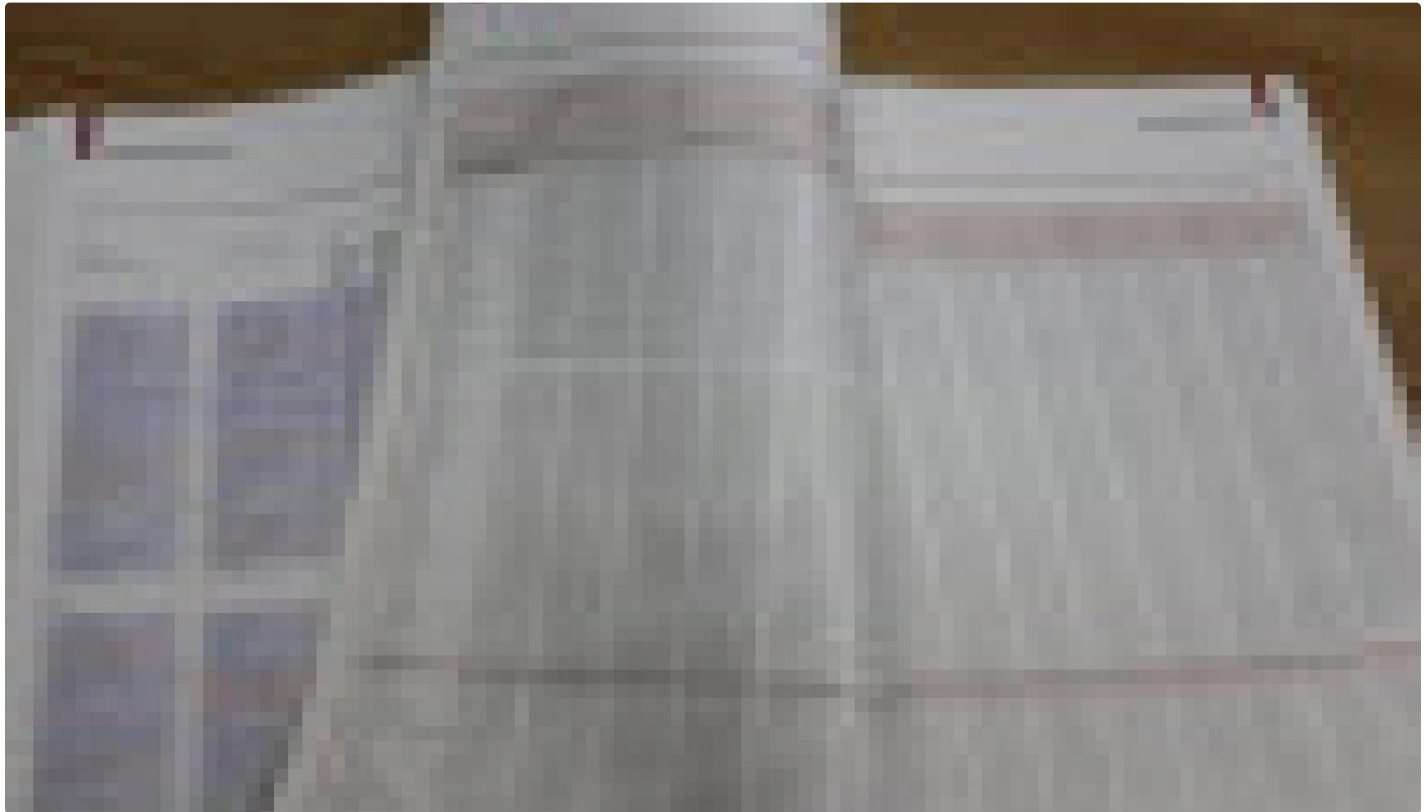

Publicēti pētījuma dati par globālo slimību slogu

Publicēts: 17.12.2018.

[Aktualitātes](#)

2018. gada žurnāla *Lancet* (*The Lancet*) novembra (no 11.-16. novembrim) numurā, kas ir viens no prestižākajiem un vispazīstamākajiem, recenzētajiem vispārējās medicīnas žurnāliem, publicēti pētījuma dati par slimību slogu globālajā pasaulē 2017. gadā (*Global Burden of Disease Study 2017*). Šajā pētījumā ir iekļauti arī dati par Latviju. Viens no starpvalstu salīdzinājumā izmantotajiem indikatoriem ir aprēķinātais indekss, kā tiek realizēta ar veselību saistītā ANO ilgtspējīgās attīstības 3. mērķa sasniegšana – nodrošināt veselīgu dzīvi un sekmēt labklājību jebkura vecuma cilvēkiem. Indeksa aprēķināšanā tiek izmantoti no 41 – 52 dažādi ar attiecīgās valsts iedzīvotāju veselību saistītie rādītāji. Kā zināms, šie kopumā 17 ilgtspējīgās attīstības mērķi (*Sustainable Development Goals*) un 169 apakšmērķi tika pieņemti ar ANO Ģenerālās asamblejas rezolūciju 2015. gadā, kas sasniedzami līdz 2030. gadam, lai pasaulē mazinātos nabadzība un pasaules attīstība būtu ilgtspējīga.

Saskaņā ar minēto pētījumu Latvija 195 pasaules valstu starpā ir ierindota 77. vietā. Salīdzinājumam Igaunija ir 44. vietā, bet Lietuva 108. vietā.

Pēc GBD datiem vidējais jaundzimušā paredzamais mūža ilgums Latvijā 2017. gadā ir sasniedzis 70,1 gadu vīriešiem un 79,9 gadus sievietēm, kas ir labāk nekā vidēji Austrumeiropas valstīs – attiecīgi 66,5 un 77,2, bet sliktāk nekā Rietumeiropas valstīs – attiecīgi 79,5 un 84,2. Salīdzinājumā ar 1990. gadu tas ir pieaudzis par 5,5 gadiem vīriešiem un par 5,1 gadu sievietēm. Vidējais paredzamais mūža ilgums 60 gadu vecumā Latvijā ir aprēķināts 17,2 gadi vīriešiem un 23,1 gads sievietēm. Salīdzinājumā ar 1990. gadu tas ir pieaudzis par 4,1 gadu sievietēm, par 2,1 gadu vīriešiem. Par sasniegto veselības jomu (t.sk. veselības veicināšanā) Latvijā liecina vidējais jaundzimušā veselīgi nodzīvoto mūža gadu pieaugums no 56,3 gadiem vīriešiem 1990. gadā līdz 60,9 2017. gadā un attiecīgi sievietēm no 63,9 līdz 68 gadiem. Starpība ar rādītājiem augsti attīstītās valstīs ir samazinājusies attiecīgi no 7,7 gadiem līdz 7,3 gadiem vīriešiem un no 4,1 līdz 3 gadiem sievietēm.

Informācija par globālo slimību slogu apkopotā un vizualizētā veidā pieejama arī tiešsaistē <http://www.healthdata.org/>; par Latviju: <http://www.healthdata.org/latvia>. Dati liecina, ka galveno nāves cēloņu īpatsvarā salīdzinājumā ar 2007. gadu par 26,8% pieaugusi hipertensīva sirds slimība un par 13% Alcheimera slimība, taču par 32,5% samazinājušās pašnāvības, par 25,3% - kuņģa vēzis, bet par 23,8% - elpceļu infekcijas. Priekšlaicīgas nāves cēloņu īpatsvarā salīdzinājumā ar 2007. gadu par 59,1% samazinājusies nāve satiksmes negadījumos.

What causes the most deaths?

Top 10 causes of death in 2017 and percent change, 2007-2017, all ages, number

What causes the most premature death?

Top 10 causes of years of life lost (YLLs) in 2017 and percent change, 2007-2017, all ages, number

Pētījumi pieejami brīvpieejā: [https://www.thelancet.com/journals/lancet/issue/vol392no10159/PIIS0140-6736\(18\)X0048-8](https://www.thelancet.com/journals/lancet/issue/vol392no10159/PIIS0140-6736(18)X0048-8)

<https://www.spkc.gov.lv/lv/jaunums/publiceti-petijuma-dati-par-globalo-slimibu-slogu>